



Saavutettavuus Webbtillgänglighet

Esteettömyysdirektiivin tuomat muutokset digipalvelulakiin

Johanna Kuokkanen-Muotka, Sanna Sinisalo

Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Saavutettavuusvalvonnan yksikkö

Aiheina tänään

- Saavutettavuusvalvonnan ajankohtaiset
- Mikä muuttui digipalvelulaissa ja miten se vaikuttaa kuntiin?
- Mistä löydät lisätietoa?



Ajankohtaista saavutettavuusvalvonnassa



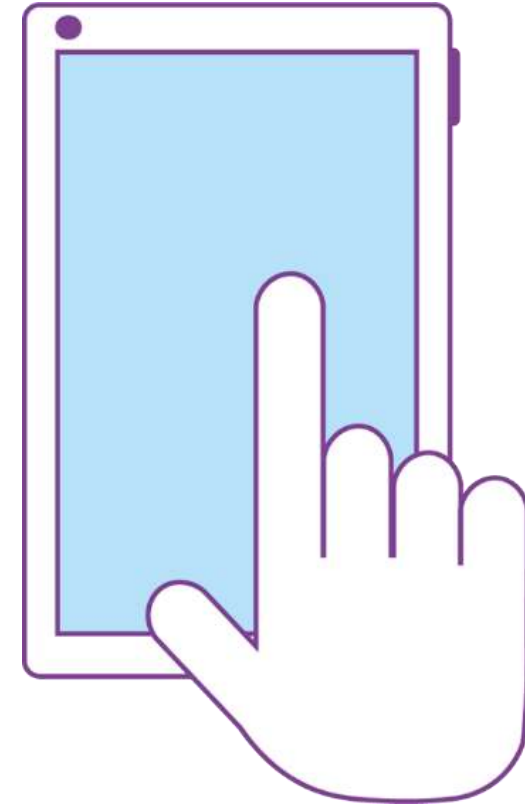
- Valvontatyö sekä kattavan ja yksinkertaistetun valvonnan osalta on käynnissä
- Ohjauskirje suorien lähetysten tallenteiden julkaisusta ja kohtuuttomasta rasitteesta on julkaistu
 - Kirje on lähetetty myös kaikkien kuntien kirjaamoon
- eOppiva-koulutus digipalvelulain saavutettavuusvaatimuksista päivittyy ja julkaistaan syksyllä
- Webinaari digipalvelulain muutoksista julkaistaan pian nettisivuillamme
- Saavutettavuus- ja esteettömyysvalvonnan yhdistämisen valmistelu on käynnistynyt

Mikä digipalvelulaissa muuttui?

- Esteettömyysdirektiivin kansallisella toimeenpanolla on vaikutuksia kuuteen lakiin, kuten myös lakiin digitaalisten palvelujen tarjoamisesta (306/2019, digipalvelulaki)
 - Keskeisenä muutoksena uusi 3a-luku: **Eräiden digitaalisten palvelujen saavutettavuus**
 - saavutettavuusvaatimusten piiriin tuli uusia palveluja ja toimijoita. Lakiin on myös lisätty joitakin palvelukohtaisia lisävaatimuksia, joista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella (179/2023)
- Lait tulivat voimaan 1.2.2023 ja asetus 20.3.2023. Soveltaminen alkaa **28.6.2025**
- ESAVI:n saavutettavuusvalvonta valvoo digitaalisten palvelujen saavutettavuutta, Traficom tuotteiden esteettömyyttä ja sisäministeriö hätäkeskustoimintaa.

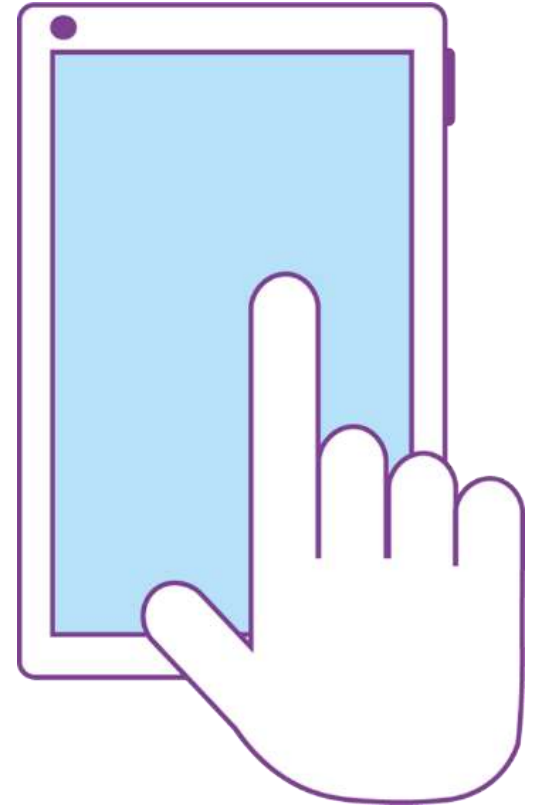
Soveltamisalaan kuuluvat kuluttajille suunnatut palvelut

- Uusia vaatimuksia sovelletaan kuluttajille suunnattuihin palveluihin
 - Kuluttajalla tarkoitetaan **luonnollista henkilöä**, joka hankkii kulutushyödykkeen pääasiassa muuhun tarkoitukseen kuin harjoittamaansa elinkeinotoimintaansa varten
- Soveltamisala on siis **palvelun**, ei organisaation mukaan
- Poikkeus: uusia vaatimuksia ei sovelleta **mikroyrityksiin**
 - Mikroyrityksellä tarkoitetaan yrityksiä, joiden palveluksessa on alle 10 työntekijää ja joiden vuosittainen liikevaihto tai joiden vuosittainen taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa.



Digipalvelulain keskeiset vaatimukset

- Tekniset saavutettavuusvaatimukset eli eurooppalaisen standardin EN 301 549 määrittelemät tekniset vaatimukset palvelulle ja sen sisällöille
- Saavutettavuusselosteen ylläpitäminen
- Saavutettavuuspalautteen vastaanottaminen ja palautteeseen vastaaminen
- Palvelukohtaiset lisävaatimukset ja -velvollisuudet

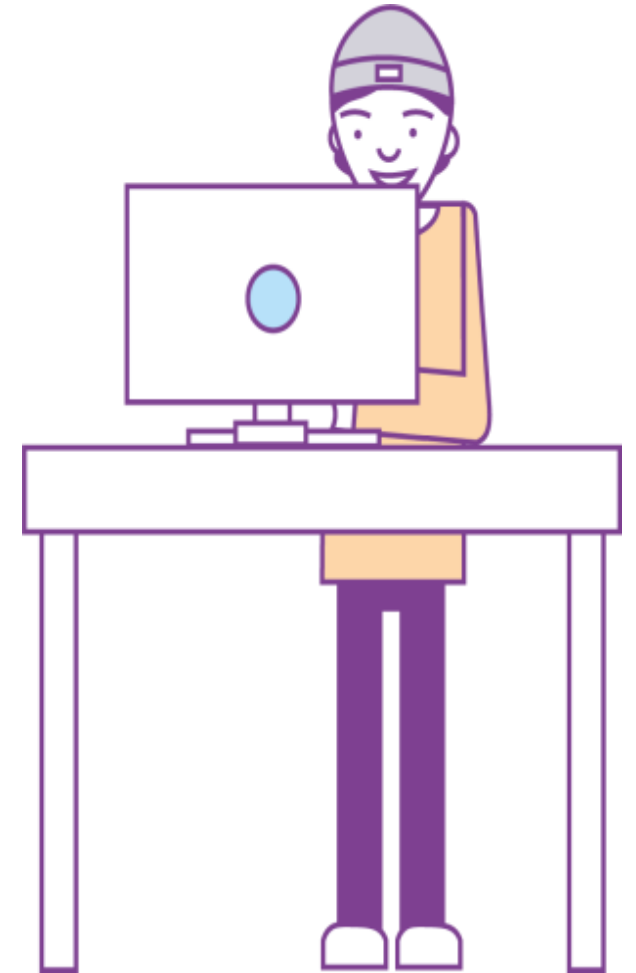


Soveltamisala

- Digipalvelulain uusia vaatimuksia sovelletaan seuraaviin **kuluttajille** suunnattuihin palveluihin
 1. Henkilöliikennepalvelujen digitaaliset palvelut
 2. Sähkökirjat eli e-kirjat
 3. Verkkokaupat
 4. Kuluttajapankkipalvelut
 5. Audiovisuaalisiin sisältöpalveluihin pääsyn tarjoavat palvelut eli käytännössä palvelut joilla, näitä sisältöjä katsellaan kuten Yle Areena, Netflix ja MTV Katsomo.
 6. Viestintäpalvelut eli palvelut, joilla siirretään verkossa viestejä, esimerkiksi Whatsapp ja Skype.

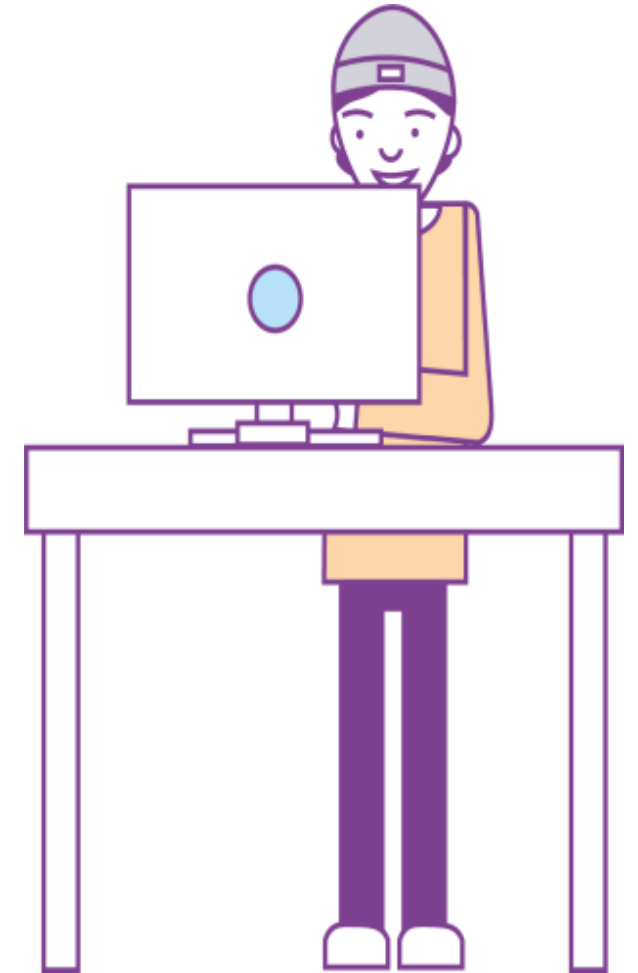
Digipalvelulain vaatimukset

- Lain 3 a -luvussa säädettyjä palveluja velvoittaa digipalvelulain 7 §:ssä säädettyt saavutettavuusvaatimukset, jotka määritellään tarkemmin
 - eurooppalaisen standardin EN 301 549 saavutettavuusvaatimukset
 - verkkosisällön saavutettavuusohjeet (WCAG 2.1)
- Digipalvelulakiin on myös lisätty palvelukohtaisia lisävaatimuksia, joista säädetään tarkemmin asetuksella
 - Valtioneuvoston asetus eräiden digitaalisten palvelujen saavutettavuusvaatimuksista (179/2023)



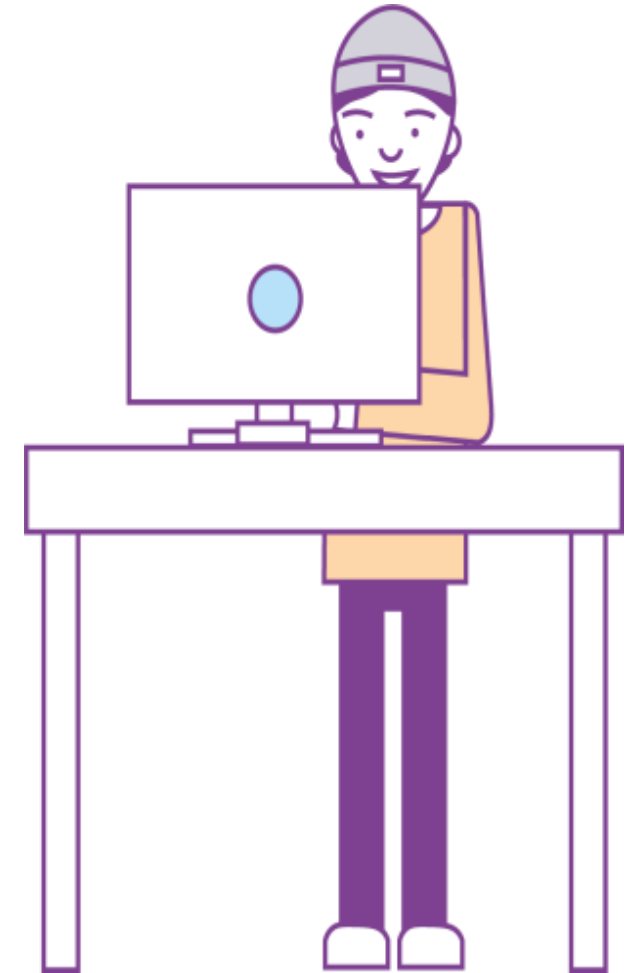
Palvelukohtaiset lisävaatimukset 1/2

- Sähkökirjoina tarjottavien digitaalisten palvelujen on oltava saavutettavia siten, että niitä voidaan käsitellä, lukea ja käyttää ja niissä voidaan navigoida
 - vaatimuksista säädetään tarkemmin asetuksella
- Verkkokaupan osalta palveluntarjoajan on annettava tietoa verkkokaupassaan olevien tuotteiden ja palvelujen esteettömyydestä ja saavutettavuudesta, jos kyseisistä tuotteista ja palveluista vastuussa oleva talouden toimija on toimittanut nämä tiedot palveluntarjoajalle.



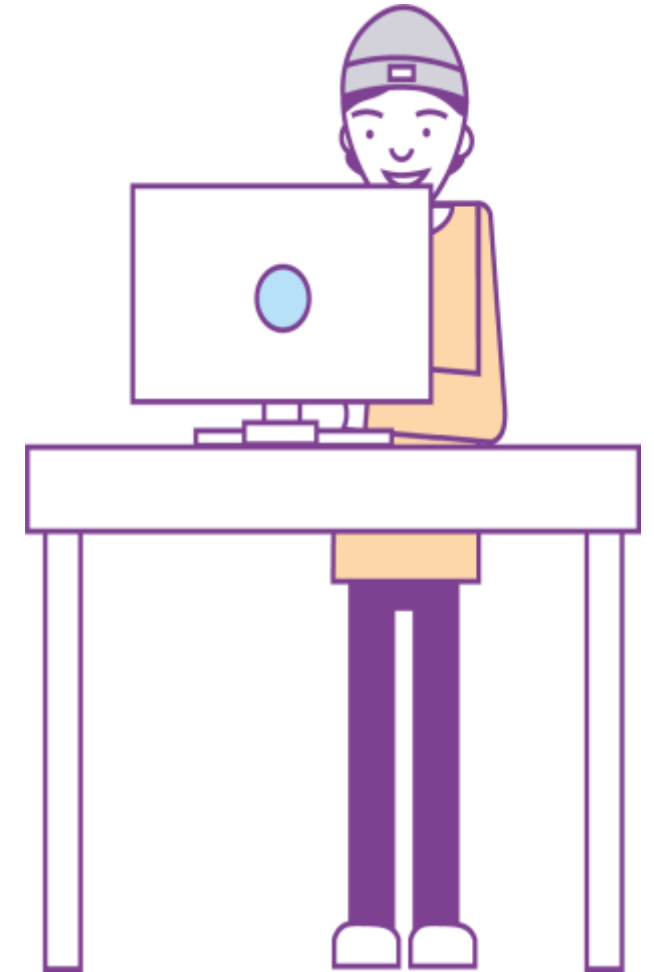
Palvelukohtaiset lisävaatimukset 2/2

- Viestintäpalveluihin ja audiovisuaaliseen sisältöpalveluun pääsyn tarjoavan palvelun osalta lisävaatimuksista säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 194 c ja 194 d §:ssä.
- Henkilöliikenteen palvelujen osalta lisävaatimuksista säädetään laissa liikenteen palveluissa (320/2017) 150 a §:ssä. Kyseisessä pykälässä säädetyt tiedot on tarjottava sähköisesti verkkosivuilla ja mobiilisovelluksissa noudattaen digipalvelulain 3 a luvun säännöksiä.



Saavutettavuusseloste

- Digitaalisissa palveluissa on oltava saavutettavuusseloste, jonka sisällöstä säädetään digipalvelulain 9 §:ssä ja sen muotoa ohjaa myös komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2018/1523
- Lisäksi saavutettavuusselosteella tulee antaa:
 - yleinen kuvaus digitaalisesta palvelusta
 - tieto palvelukohtaisten lisävaatimusten toteutumisesta
 - tietoa palvelun käyttöön tarvittavasta tuotteesta;
 - miten kyseinen tuote liittyy digitaaliseen palveluun
 - millaiset esteettömyysominaisuudet sillä on, ja
 - miten se toimii yhdessä apuvälineiden ja muiden palvelun käyttöä avustavien järjestelyjen kanssa



Saavutettavuuspuutteista ilmoittaminen

- Palveluntarjoajan on **ilmoitettava puutteista ja korjaavista toimenpiteistä** valvontaviranomaiselle, jos digitaalinen palvelu ei täytä saavutettavuusvaatimuksia.
 - Palveluntarjoajan on ilmoitettava yksityiskohtaiset tiedot erityisesti vaatimustenvastaisuudesta ja toteutetuista korjaavista toimenpiteistä.
 - Lisäksi ilmoitus velvoittaa palveluntarjoajaa arvioimaan korjaustarpeet sekä **aikataulun** niiden tekemiselle.
- Saavutettavuusvalvonta tulee antamaan puutteiden ilmoittamisesta tarkemman ohjeistuksen myöhemmin.



Poikkeaminen uusista vaatimuksista

- **Palveluntarjoaja voi poiketa saavutettavuusvaatimuksista**
 - **kohtuuttoman rasitteen perusteella tai**
 - **jos saavutettavuusvaatimusten toteutuksen perusteella palvelun perusluonne muuttuisi perustavanlaatuisesti**

Kohtuuttoman rasisiteen arviointi uusien vaatimusten osalta

- Kohtuutonta rasisitettä arvioitaessa otetaan huomioon
 - Saavutettavuusvaatimusten noudattamisen kustannukset suhteessa palvelun tarjoamisesta aiheutuviin kokonaiskustannuksiin
 - Saavutettavuusvaatimusten noudattamisen nettokustannukset suhteessa palveluntarjoajan nettoliikevaihtoon ja
 - Kustannus-hyötyarvio, jossa erityisesti otettava huomioon vammaisten henkilöiden tarpeet käyttää palvelua
- Saavutettavuusvaatimuksista ei voi poiketa kohtuuttomaan rasisiteen nojalla, jos saa rahoitusta saavutettavuuden parantamiseen

Menettelyt saavutettavuusvaatimuksista poikkeamiseksi

- Jos palveluntarjoaja poikkeaa saavutettavuusvaatimuksista kohtuuttoman rasisitteen tai palvelun perustavanlaatuisen muutoksen perusteella, tulee siitä **ilmoittaa** valvontaviranomaiselle
- Arvio saavutettavuusvaatimuksen poikkeamisen perusteista tulee
 - Dokumentoida
 - Toimittaa pyynnöstä valvontaviranomaiselle
 - Säilyttää arvio 5 vuotta digitaalisen palvelun tarjoamisesta
- Kohtuuttoman rasisitteen perusteet tulee arvioida uudelleen
 - Muutettaessa digitaalisen palvelun sisältöä
 - Valvontaviranomaisen pyynnöstä
 - Vähintään 5 vuoden välein

Siirtymäajat

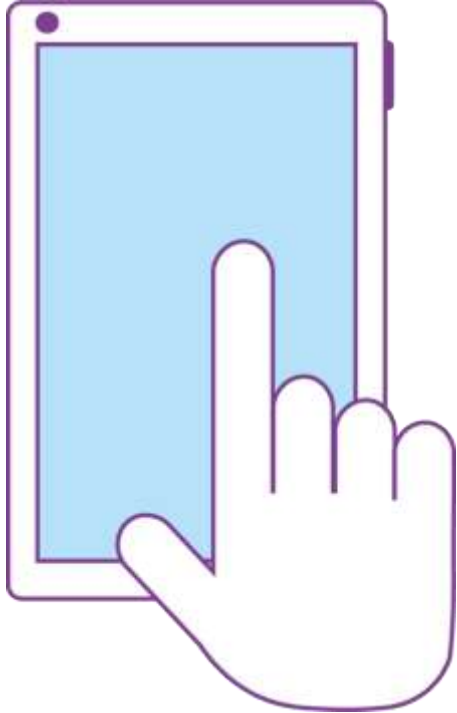


- Digipalvelulain muutoksia sovelletaan **28.6.2025 alkaen**.
- palvelusopimuksia, jotka **on tehty ennen 28.6.2025**, voidaan jatkaa entisellään, kunnes niiden voimassaolo päättyy, mutta ei kuitenkaan pidempään kuin viisi vuotta mainitusta päivämäärästä.
- viimeistään **28.6.2030** soveltamisalaan kuuluvien digitaalisten palvelujen tulee noudattaa uusia vaatimuksia
- Uusia saavutettavuusvaatimuksia ei sovelleta
 - Ennen 28.6.2025 arkistoituihin sisältöihin, julkaistuihin valmiiksi tallennettuun aikasidonnaiseen mediaan ja julkaistuihin toimisto-ohjelmien tiedostomuotoihin.

Palvelun käyttäjien oikeusturvakeinot

- Digitaalisten palvelujen käyttäjillä on samat oikeudet kokonaisuudessaan digipalvelulain saavutettavuusvaatimusten osalta
- Myös uusien vaatimusten ja velvollisuuksien osalta käyttäjällä on oikeus
 - antaa **saavutettavuuspalautetta** palveluntarjoajalle ja pyytää tarkennuksia kohtuuttoman rasitteen perusteluihin
 - tehdä **kanteluja ja saavutettavuusselvityspyyntöjä** valvontaviranomaiselle
 - 3 a -luvun vaatimuksia ja velvollisuuksien koskevien kantelujen ja selvityspyyntöjen osalta saavutettavuudenvälvonnalla on toimivalta vasta kun soveltaminen alkaa eli 28.6.2025 lähtien

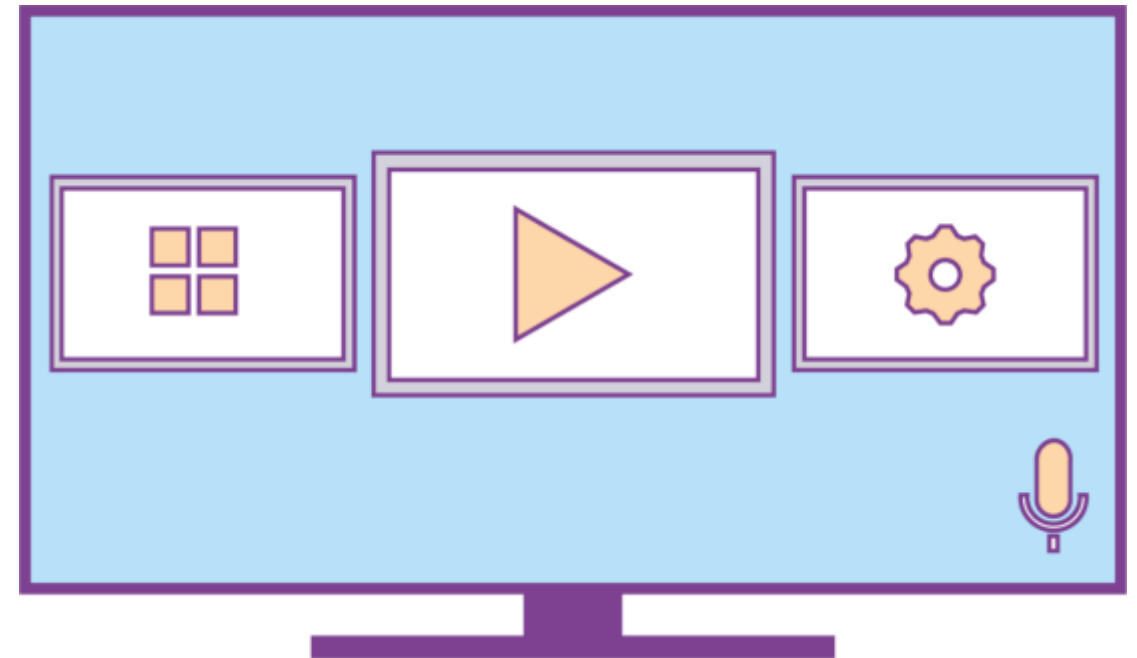
Mistä lisää tietoa saavutettavuusvaatimuksista?



- Saavutettavuusvaatimukset.fi-verkkosivusto
 - Yleistä saavutettavuudesta ja digipalvelulain vaatimukset
 - Käyttäjän oikeudet: mm. lomake saavutettavuuskantelun tekemiseen
 - Tee saavutettavuusseloste: vinkkejä saavutettavuusselosteen täyttämiseen ja työkalu saavutettavuusselosteen tekemiseen
- Koulutukset
 - Saavutettavuus ja digipalvelulain vaatimukset: eOppiva.fi
 - Digipalvelulain toimeenpanoa tukeva koulutus: Suomidigi.fi

Ohjaus ja neuvonta

- Saavutettavuusvalvonta antaa yleistä ohjausta ja neuvontaa digipalvelulain saavutettavuusvaatimuksista ja muista velvoitteista.
- Saavutettavuusvaatimukset.fi
- Uutiskirje
- Sähköposti: saavutettavuus@avi.fi
- Tilaa uutiskirjeemme!



Kiitos!

Digi kuuluu kaikille!
saavutettavuus@avi.fi

